

שו"ת שרידי אש חלק ב סימן סח עמוד תקמו

אופן טבילה וברכה בגיור קטנים.

קליין נ"י בהבי"ד דברלין, ויבקש בשמי סליחתו כי לא השבתי על השאלה בדין מינקת חבירו, באשר הייתי בדרוזגעניק, וגם גוף השו"ת שלו נאבד בתוך קבוצת המכתבים. כתבתי מזה לידידינו הרב מוה"ע מונק נ"י. הנ"ל

בטבילת גרים קטנים

ב"ה יום ג' מ"ב למב"י תרצ"ג
לידידי הרב ר' חזקי' שטראנסקי נ"ו

על שאלותיו בטבילת גרים קטנים אחד בן ד' חדשים ואחד בן ד' שנים - טוב שגדול יושיכם במים וישגיח שיבואו מים על כל בשרם כדין וכדת. וספקו של בעל נפש חיה הוא אם צריך גדול להושיב, משום שמטבילין אותו על דעת ב"ד וצריך גדול דווקא או שיוכל הקטן לעשות זאת בעצמו, אבל זה ברור שאם הגדול מושיבו במים יוצאים לכל הדעות.

וע"ד הברכות, הנה הקטנה בת ד' שנים יכולה לברך בעצמה. ואם אינה יכולה לברך אין העומדים צריכים לברך, שהברכה היא רק על הטובל, אבל לא על האחרים, ואם אינו יכול לברך - הטבילה כשרה גם בלא ברכה.

ונוהגים הגרים להתענות ביום שמתגיירים. ושאר פרטי הטבילה מבוארים בשו"ע. אך לענין גילוח השער יש להקל, כמו שכתוב במשמרת שלום. והגר לאחר מילתו והגיורת לאחר טבילתה מברכים שהחינו.

וע"ד הבי"ד, ודאי שידקדק לצרף עמו דווקא יראים וכשרים ובני - תורה.

ממני הדו"ש ומוקירו כערכו
יחיאל יעקב וויינברג

גר קטן שהטבילוהו בית דין ומיחה כשהגדיל ועוד

נדפסה בספר היובל "ברכה למנחם" לכבוד הרב דס"ט לואיס, תשט"ו.

ב"ה יום ד' בהעלותך תשי"ג, מונטרה
החזה"ש לכבוד הרב הגאון המפורסם מהרמ"צ אייכנשטיין שליט"א אב"ד דק"ק סט' לואיס יצ"ו

ענין ראשון: בדברי הרמב"ם שגר קטן יכול למחות כשגדל ויהיה גר תושב

ראיתי בספרו פרי יהושע עמוד ז' חידושיו של הגה"צ מהרי"מ חרל"פ זצ"ל, בדברי הרמב"ם הל' מלכים פ"י ה"ג, שכתב: "ואם הי' קטן כשהטבילוהו בית דין, יכול למחות בשעה שיגדיל ויהיה גר תושב בלבד". והגאון הנ"ל דקדק בדבריו והוציא להלכה, שדווקא אם מיחה על תוספות חיובא מטעם גירות צדק וקיבל על עצמו

גירות תושב מחאתו מחאה, אבל אם מיחה על כל הגירות אין זו מחאה, אלא אפיקורסא בעלמא. וחידוש זה הוא דבר שאין הדעת סובלתו, וכמעט שקשה להאמין שהדברים יצאו מפה קדוש הגאון ז"ל.

ואמנם, נראה ברור כשמש שהרמב"ם רצה לומר, אפילו אם לא מיחה על קיום המצוות מצד עצמן, אלא שעמד והודיע שאינו רוצה ביהדות גמורה, אבל רוצה להיות גר תושב ולקיים כל המצוות כדין גר תושב בזמן הזה (עי' רמב"ם הל' איסורי ביאה פי"ד ה"ח), מכל מקום מחאתו מחאה ואינו אלא גר תושב.

ומדוקדק לשונו של הרמב"ם בהל' מלכים שם, שכתב: "וכיון שלא מיחה בשעתו, שוב אינו מוחה אלא הרי הוא גר צדק". ומה שחידש הרמב"ם בזה הוא, עפ"י מה שיש לחקור אם הא שאמרו בכתובות י"א, א הגדילו יכולים למחות הוא מטעם דאיגלאי מילתא שהגירות היא לו חוב, או שהטעם הוא שחסרה כאן קבלת המצוות, שקבלת המצוות היא רק כשהגדיל ויש לו דעת.

ואף שכתב הרמב"ם בהל' איסורי ביאה פי"ג ה"ח: אפילו אם לא הודיעו לו כל המצוות הוא גר, וכן כתבו התוספות בשבת ס"ח, א ד"ה גר - היינו שלא הודיעו לו כלל, אז אמרינן כיון שמל וטבל ועשה מעשה גירות, ממילא הוי קבלה ולא מהני מה שבלבו, אבל אם שמע ולא קיבל לא הוי גר, כפשטות הגמ' בבכורות ל', ב עובד כוכבים שבא